

Schriftelijke bijdrage Initiatiefgroep Oogstbaar Gaasterland

bij de behandeling van de Nota van uitgangspunten wijziging omgevingsplan Buitengebied Zuidwest

d.d. 26 juni 2026

Aan: de gemeenteraad van De Fryske Marren

In afschrift aan: het college van burgemeester en wethouders

Betreft: zaaknummer Z.893561 — inspraakreactie 35 (Initiatiefgroep Oogstbaar Gaasterland); reactie op het raadsmemo (addendum) van 11 juni 2026

Geachte leden van de raad, geacht college,

1. Aanleiding en doel van deze bijdrage

Met deze schriftelijke bijdrage leggen wij vast hoe onze zienswijze tot nu toe is behandeld, en geven wij aan op welke punten de gemeentelijke beantwoording naar onze mening nog onvoldoende recht doet aan onze inbreng. Wij doen dit constructief: ons doel is een nota van uitgangspunten die juridisch houdbaar is én recht doet aan de kwaliteiten van Gaasterland. Deze bijdrage vervangt onze zienswijze en aanvullende zienswijze niet, maar vat samen wat er is gebeurd en vraagt de raad een aantal punten alsnog te betrekken. Onze aanvullende zienswijze van 12 juni 2026 voegen wij als bijlage bij.

2. Wat wij waarderen

Wij waarderen dat het college, na de constatering dat onze zienswijze per abuis niet in de reactienota was meegenomen, deze alsnog via het raadsmemo van 11 juni 2026 aan de raad heeft voorgelegd. Wij herkennen in de beantwoording een serieuze en respectvolle toon en op hoofdlijnen een gedeelde koers: een balans tussen landbouw, natuur, landschap en leefbaarheid. Op de onderdelen waar onze inbreng al voldoende is verwerkt of door andere insprekers wordt gedragen, vragen wij geen wijziging.

3. Wat wij vaststellen over de behandeling

Voordat wij op de inhoud ingaan, leggen wij vier procesmatige feiten vast.

3.1 De oorspronkelijke zienswijze van eind december 2025 is niet zelfstandig behandeld op dezelfde manier als de andere 34 zienswijzen

Het college bevestigt in het raadsmemo dat inspraakreactie 35 “per abuis niet is meegenomen in de reactienota”. Overigens was een excuus ook op z’n plaats geweest, want wij moesten eerst actie ondernemen voordat het werd gesignaleerd.

Daardoor zijn onze punten niet — zoals bij de overige inspraakreacties wél is gebeurd — zelfstandig samengevat, ambtelijk per onderdeel beoordeeld en van een afzonderlijke reactie voorzien. Het raadsmemo herstelt dit gedeeltelijk met een thematische samenvatting, maar behandelt de ruim dertig concrete kaderaanvullingen uit onze zienswijze niet één voor één.

3.2 Het addendum gaat niet in op onze aanvullende zienswijze

Het raadsmemo dateert van 11 juni 2026. Onze aanvullende zienswijze dateert van 12 juni 2026 en is opgesteld voor het Petear van 19 juni 2026. De gemeentelijke beantwoording is dus geschreven vóórdat de aanvullende zienswijze er lag en kan de daarin opgenomen acht concrete raadsaanvullingen niet hebben betrokken. Deze acht voorstellen zijn tot op heden niet afzonderlijk beoordeeld.

3.3 De aanvullende zienswijze is terzijde gelegd zonder terugkoppeling

Wij hebben begrepen dat onze aanvullende zienswijze door de betrokken afdeling terzijde is gelegd, omdat deze te laat zou zijn binnengekomen. Zij is echter ook niet aan de stukken voor de raad toegevoegd. Over deze gang van zaken heeft de afdeling op geen enkele wijze aan ons teruggekoppeld. Dat ervaren wij als onzorgvuldig: een aanvullende zienswijze die juist bedoeld was om de behandeling besluitrijp te maken, bereikt de raad zo niet, terwijl wij evenmin in de gelegenheid zijn gesteld op die beoordeling te reageren.

3.4 De vergelijkende analyse is nog niet verwerkt

De aanvullende zienswijze is juist bedoeld om de behandeling besluitrijp te maken. Daarin hebben wij onze oorspronkelijke punten vergeleken met de overige inspraakreacties en de ambtelijke beantwoording, en ons beperkt tot de punten die niet of slechts gedeeltelijk zijn gedekt. Die vergelijkende analyse is in de huidige stukken nog niet verwerkt.

4. Doet de beantwoording inhoudelijk recht aan onze zienswijze?

Op hoofdlijnen erkent het college onze koers. Op de punten die er voor ons toe doen, zien wij echter drie terugkerende patronen waardoor de beantwoording onze inbreng niet volledig recht doet.

4.1 Richtinggevende principes worden behandeld als bindende planregels

Wij hebben in onze zienswijze uitdrukkelijk aangegeven dat onze voorstellen “niet primair zijn bedoeld als juridische regels, maar als richtinggevende principes” voor de considerans en de uitgangspunten. Het college wijst verschillende voorstellen echter af met het argument dat zij “niet direct te vertalen zijn naar juridisch bindende planregels”, of dat het “te ver voert” om bijvoorbeeld biodiversiteit als beoordelingsregel op te nemen. Daarmee wordt een striktere vraag beantwoord dan wij hebben gesteld. Een richtinggevende of afwegingsgerichte formulering in de uitgangspunten is iets anders dan een dwingende toetsingsregel — en juist dat eerste hebben wij gevraagd.

4.2 Reikwijdte NvU sluit niet aan bij Reikwijdte Omgevingswet

Hier speelt een misverstand. De nota van uitgangspunten bepaalt zélf hoe breed zij is: de gemeente kiest welke onderwerpen zij als uitgangspunt opneemt.

Dat is iets anders dan de reikwijdte van het omgevingsplan. Sinds de Omgevingswet (2024) gaat een omgevingsplan over de **hele leefomgeving** — niet alleen over de ruimtelijke ordening, zoals het oude bestemmingsplan.

Onderwerpen als gezondheid, water, bodem, natuur en landschap horen daar uitdrukkelijk bij. Het college zegt dus eigenlijk niet dat iets niet mág, maar dat het ervoor kiest het niet in de nota op te nemen.

En juist daarom is dit moment belangrijk. De uitgangspunten vormen de basis waarop de latere regels in het omgevingsplan worden gebouwd: eerst het uitgangspunt, dan pas de regel. Staat een onderwerp nú niet in de nota, dan ontbreekt straks de basis om er in het omgevingsplan iets mee te doen.

Door te zeggen dat iets “buiten de reikwijdte van de nota” valt, sluit het college de deur dus al vóórdat de raad daarover een keuze heeft kunnen maken. Wij vragen niet om kant-en-klare regels, maar om het uitgangspunt — de richting — die zulke regels later mogelijk maakt.

4.3 “Reeds gedekt” is onvoldoende onderbouwd en feitelijk incorrect.

De conclusie van het college steunt erop dat onze punten “grotendeels overlappen” met verduidelijkingen uit andere inspraakreacties (met name 1, 13, 14 en 27).

Onze aanvullende zienswijze laat per onderwerp zien welke punten juist niet of slechts gedeeltelijk door die reacties worden gedekt.

Omdat de beantwoording die analyse niet kent, is de conclusie “geen aanleiding tot aanpassing” onvoldoende onderbouwd en feitelijk incorrect.

5. Punten die nog onvoldoende zijn betrokken

Concreet gaat het ten minste om de volgende punten uit onze (aanvullende) zienswijze, die wij niet of slechts gedeeltelijk in de beantwoording terugzien. De punten 5.1 tot en met 5.8 volgen één op één de acht voorgestelde amendementen uit onze aanvullende zienswijze (zie bijlage); uitgangspunt en titel verbinden elk punt met de bijbehorende raadsaanvulling. Punt 5.9 is een aanvullende observatie en hoort niet bij een van de acht amendementen.

5.1 Landbouwperspectief en bedrijfsopvolging (uitgangspunt 1 en 2):

- jonge agrariërs en bedrijfsopvolging als relevante, niet-verplichtende afwegingsfactor.
- Niet behandeld.
- Verwijst naar het voorgestelde amendement ‘landbouwperspectief en bedrijfsopvolging’ in de aanvullende zienswijze.

5.2 Biodiversiteit als positieve afwegingsfactor (uitgangspunt 3):

- strokenteelt, gewasdiversiteit en bufferstroken als positief meewegende, niet-verplichtende factor bij uitbreiding — niet als bindende regel.
- Afgewezen als bindende regel; ons feitelijke voorstel is niet beoordeeld.
- Verwijst naar het voorgestelde amendement ‘strokenteelt, gewasdiversiteit en bufferstroken’ in de aanvullende zienswijze.

5.3 Actief landschapsherstel en flexibele kust (uitgangspunt 36 en 42):

- de verschuiving van alleen beschermen naar beschermen én actief versterken (boom- en tuinwallen), en een natuurlijker IJsselmeerkust met schorren, slikken en overgangszones.
- Doorgeschoven naar een later stadium; uitgangspunt 42 en de toegankelijkheid van het landschap blijven onbesproken.
- Verwijst naar het voorgestelde amendement ‘actief landschapsherstel en flexibele kust’ in de aanvullende zienswijze.

5.4 Bufferstroken en landschapsdiensten (uitgangspunt 41):

- een passende beloning voor landschapsdiensten als gewenste ontwikkelrichting benoemen, met financieel en instrumenteel vervolg buiten het omgevingsplan.
- Niet als afzonderlijk punt betrokken.
- Verwijst naar het voorgestelde amendement ‘bufferstroken koppelen aan landschapsdiensten’ in de aanvullende zienswijze.

5.5 Vrijkomende agrarische bebouwing en collectieve woonvormen (uitgangspunt 18, 21 en 24):

- het breed inzetten van vrijkomende agrarische bebouwing voor lokale economie, korte ketens, zorg, educatie, kleinschalige bedrijvigheid en coöperatieve gebruiksvormen, en bij transformatie van boerderijen ruimte voor collectieve woonvormen en generatiewonen binnen de bestaande contouren. Van alle thema's gaat het college hier het meest inhoudelijk op in (vergunningplicht, splitsing, betaalbare woningen, dorpsstuin).
- De specifieke combinatie van korte ketens, coöperatieve gebruiksvormen en generatiewonen is echter slechts gedeeltelijk gedekt en verdient expliciete benoeming.
- Verwijst naar het voorgestelde amendement ‘brede herinvulling VAB en collectieve woonvormen’ in de aanvullende zienswijze.

5.6 Recreatie met kwaliteit (uitgangspunt 31):

- voorkeur voor initiatieven die verweven zijn met natuur en boerenbedrijf, en een dekkend wandel- en fietsroutenetwerk als kwaliteitsdoel.
- Als “reeds gedekt” terzijde gelegd.
- Verwijst naar het voorgestelde amendement ‘kwaliteitscriteria recreatie’ in de aanvullende zienswijze.

5.7 Gezondheid via bronaanpak (uitgangspunt 41):

- naast spuitvrije zones ook diversere teelten en kringlooplandbouw benoemen als route naar minder afhankelijkheid van gewasbeschermingsmiddelen.
- Als buiten de reikwijdte aangemerkt.

- Verwijst naar het voorgestelde amendement ‘gezondheid via diversere teelten en kringloop’ in de aanvullende zienswijze.

5.8 Adaptieve uitvoering en raadstoezicht (nieuw procesuitgangspunt):

- periodieke evaluatie, terugkoppeling aan de raad en het vermijden van starre kaartbeelden.
- Als buiten de reikwijdte aangemerkt, terwijl dit juist de controlerende rol van de raad versterkt; “geen starre kaartbeelden” is door geen andere inspraakreactie gedekt.
- Verwijst naar het voorgestelde amendement ‘adaptieve gebiedsontwikkeling en raadstoezicht’ in de aanvullende zienswijze.

5.9 Ten slotte een punt van zorgvuldigheid:

in de beantwoording bij vrijkomende agrarische bebouwing wordt de splitsing van voormalige boerderijen in ten hoogste vier woningen (minimaal 50 m²) toegeschreven aan kader 24 (plattelandswoningen). Deze regeling staat echter in kader 25 (voormalige boerderijen). Dit illustreert dat een nauwkeurige, zelfstandige beoordeling van onze punten alsnog wenselijk is.

6. Ons verzoek aan de raad

Wij vragen de raad om:

1. vast te stellen dat onze oorspronkelijke zienswijze (inspraakreactie 35) alsnog volwaardig bij de besluitvorming is betrokken, en op dezelfde manier wordt behandeld als de overige 34 zienswijzen, en de omissie in de reactienota daarmee te herstellen;
2. het college te vragen onze zienswijze alsnog nauwkeurig en per onderdeel te (laten) beoordelen, en niet uitsluitend thematisch samen te vatten, zodat onnauwkeurigheden zoals de verwisseling van kader 24 (plattelandswoningen) en kader 25 (voormalige boerderijen) worden hersteld;
3. onze aanvullende zienswijze van 12 juni 2026, met de daarin opgenomen acht raadsaanvullingen, inhoudelijk te betrekken bij de vaststelling van de nota van uitgangspunten, eventueel ook als basis voor amendementen;
4. de in paragraaf 5 genoemde punten — die niet of slechts gedeeltelijk zijn gedekt — over te nemen in de nota van uitgangspunten, dan wel het college op te dragen deze herkenbaar te verwerken bij het concept-wijzigingsbesluit omgevingsplan Buitengebied Zuidwest;
5. in het besluit te laten vastleggen op welke wijze deze punten worden meegenomen, zodat de verwerking bij het vervolg (het ontwerp-wijzigingsbesluit) navolgbaar is.

Wij dragen deze bijdrage aan als constructieve aanvulling, met als doel een omgevingsplan dat landbouw, natuur, landschap, recreatie en mienskip in samenhang versterkt.

Met vriendelijke groet,

Samenwerkingsverband (voorm. Initiatiefgroep) Oogstbaar Gaasterland

Bijlage: Aanvullende zienswijze Initiatiefgroep Oogstbaar Gaasterland d.d. 12 juni 2026.

Aanvullende zienswijze Initiatiefgroep Oogstbaar Gaasterlân

Ontwerpnota van uitgangspunten wijziging omgevingsplan Buitengebied Zuidwest

Samenwerkingsverband (voorm Initiatiefgroep) Oogstbaar Gaasterlân

Aan de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders van De Fryske Marren

De Initiatiefgroep Oogstbaar Gaasterlân heeft eerder een zienswijze ingediend op de ontwerpnota van uitgangspunten voor het Buitengebied Zuidwest. Met deze aanvullende zienswijze willen wij de behandeling van die reactie constructief ondersteunen.

Wij hebben onze oorspronkelijke punten naast de 34 andere inspraakreacties gelegd. Een groot deel van onze punten wordt door andere sprekers gedeeld en is daarmee goed verankerd. Deze aanvullende zienswijze richt zich daarom bewust op de onderwerpen die in de huidige kaders in onze beleving nog niet of slechts gedeeltelijk zijn afgedekt.

Het gaat om 2 onderwerpen die nog niet zijn afgedekt en 20 onderwerpen die deels zijn afgedekt. Wij vragen de raad deze als gerichte aanscherping van de nota van uitgangspunten mee te wegen. De volledige vergelijking is opgenomen in bijlage 3.

Waardering

Wij waarderen de zorgvuldige opzet van de ontwerpnota en herkennen veel van onze uitgangspunten, onder meer rond landschap en cultuurhistorie, spuitvrije zones, vrijkomende agrarische bebouwing en kleinschalige recreatie. Op die punten vragen wij geen wijziging.

Aandachtspunten en voorstellen,

1. Toekomstperspectief landbouw en bedrijfsopvolging

Kringlooplandbouw, ruimte voor verschillende bedrijfsmodellen (biologisch, gangbaar, gemengd) en het perspectief van jonge agrariërs en bedrijfsopvolging komen in de kaders nog onvoldoende terug. Dit raakt de vitaliteit van het platteland direct.

Dekking: Punten 10, 11, 12 (niet gedekt) en 14, 15 (deels gedekt) — Zie amendement A1.

2. Strokenteelt en bufferstroken bij uitbreiding

Strokenteelt, gewasdiversiteit en bufferstroken kunnen sterker worden betrokken bij de beoordeling van agrarische uitbreidingen, als positief afwegingskader.

Dekking: Punten 6, 18 (deels gedekt) — Zie amendement A2.

3. Landschapsherstel en flexibele IJsselmeerkust

Actief herstel van boom- en tuinwallen en een natuurlijker ingerichte kust (schorren, slikken, overgangszones) zijn onderscheidende punten die nog beperkt zijn geborgd.

Dekking: Punten 2, 3, 9 (deels gedekt) — Zie amendement A3.

4. Beloning voor landschapsdiensten

Bufferstroken worden gedekt, maar een structurele beloning voor landschapsdiensten ontbreekt. Wij vragen dit als ontwikkelrichting te benoemen, met een instrumenteel vervolg buiten het plan.

Dekking: Punt 13 (deels gedekt) — Zie amendement A4.

5. Brede en collectieve invulling vrijkomende bebouwing

Vrijkomende agrarische bebouwing kan breder worden ingezet voor lokale economie, korte ketens, coöperatieve gebruiksvormen en generatiewonen, binnen heldere begrenzing.

Dekking: Punten 19, 23, 25 (deels gedekt) — Zie amendement A5.

6. Recreatie verweven met natuur en bedrijf

De koppeling van recreatie aan natuur, boerenbedrijf en een dekkend routenetwerk kan als kwaliteitscriterium worden opgenomen.

Dekking: Punten 28, 29 (deels gedekt) — Zie amendement A6.

7. Gezondheid via diversere teelten en kringloop

De route naar een gezonde leefomgeving via diversere teelten en kringlooplandbouw, naast spuitvrije zones, kan explicieter worden gemaakt.

Dekking: Punt 33 (deels gedekt) — Zie amendement A7.

8. Adaptief proces en governance

De nota legt kaders vast, maar borgt nog niet het adaptieve karakter: monitoring, periodieke bijstelling en het vermijden van te starre kaartbeelden. Dit vraagt vooral om proces en gedrag.

Dekking: Punten 37 (niet gedekt) en 36, 38 (deels gedekt) — Zie amendement A8.

Tot slot

Wij bieden deze aanvullende zienswijze aan als constructieve bijdrage. De voorgestelde amendementen in bijlage 1 zijn zo geformuleerd dat zij de bestaande kaders aanscherpen zonder ze onnodig complex te maken. Wij denken graag mee bij de verdere uitwerking.

Met vriendelijke groet,

Initiatiefgroep Oogstbaar Gaasterlân

Bijlage 1 — Voorgestelde amendementen

Nr.	Kader(s)	Onderwerp	Voorgestelde aanvulling
A1	1 / 2	Landbouw: ontwikkelruimte agrarische bedrijven	Aanvulling: de kaders erkennen kringlooplandbouw als richtinggevend perspectief, bieden ruimte aan verschillende bedrijfsmodellen (biologisch, gangbaar, gemengd) en benoemen continuïteit en bedrijfsopvolging als afwegingsfactor bij agrarische ontwikkeling.
A2	3	Agrarische uitbreidingen	Aanvulling: bij de beoordeling van uitbreidingsvergunningen worden strokenteelt, gewasdiversiteit en bufferstroken als positieve, niet-verplichtende afwegingsfactoren betrokken, proportioneel en uitvoerbaar.
A3	36 / 42	Landschap en cultuurhistorie / restrictiegebieden kust	Aanvulling: actief herstel van boom- en tuinwallen wordt als landschappelijke kernkwaliteit benoemd; binnen restrictiegebieden aan de IJsselmeerkust wordt een natuurlijker inrichting (schorren, slikken, overgangszones) als ontwikkelrichting opgenomen, in afstemming met provincie en wetterskip.
A4	41	Natuur, water en bodem	Aanvulling: bufferstroken worden waar mogelijk gekoppeld aan landschapselementen; een beloning voor landschapsdiensten wordt als ontwikkelrichting benoemd, met een financieel/instrumenteel vervolg buiten het omgevingsplan.
A5	18 / 21 / 24	Vrijkomende agrarische bebouwing en wonen	Aanvulling: vrijkomende bebouwing is breed inzetbaar voor lokale economie, korte ketens en coöperatieve gebruiksvormen; bij transformatie van boerderijen zijn collectieve woonvormen en generatiewonen mogelijk, binnen bestaande contouren en met heldere begrenzing.
A6	31	Recreatie en toerisme	Aanvulling: recreatieve initiatieven die bijdragen aan streekidentiteit en die verweven zijn met natuur en boerenbedrijf krijgen de voorkeur; een dekkend netwerk van wandel- en fietsroutes wordt als kwaliteitsdoel benoemd.
A7	41	Gezondheid, veiligheid en leefomgeving	Aanvulling: naast spuitvrije zones wordt benoemd dat diversere teelten en kringlooplandbouw de afhankelijkheid van gewasbeschermingsmiddelen verminderen en zo bijdragen aan een gezonde leefomgeving.
A8	Governance	Adaptieve gebiedsontwikkeling	Aanvulling: de uitvoering van het omgevingsplan kent een adaptief karakter met monitoring en periodieke bijstelling; starre kaartbeelden worden vermeden ten gunste van meebewegen met landbouw, natuur en water. De raad organiseert vervolgccontrole op de uitvoering.

Bijlage 2 — Inspraakreacties en raakvlakken

Nr.	Inzender	Thema's	Kern in één zin	Gekoppelde Oogstbaar-punten
1	Cumela Nederland	Landbouw; bedrijvigheid; energie	Erken cumelabedrijven en geef ze ontwikkelruimte in het buitengebied	-
2	Makelaardij Bijstra	Recreatie; wonen; leefomgeving	Voorkom overlast van minicampings bij woningen	30
3	Dorpsbelang BMR / inwoners Mirns-Rijs	Recreatie; wonen; natuur; participatie	Beperk nevenactiviteiten op grote particuliere percelen; betere participatie	23, 30, 32, 35
4	Dorpsbelang BMR / nadere reactie	Landbouw; recreatie; erfgoed; energie; participatie	Aanvullende reactie BMR over landschap, lokale energie en participatie	23, 30, 32, 35
5	Dorpsbelang Nijemirdum	Wonen; functieverandering	Maak duidelijke regels voor wonen in het buitengebied	15, 17, 18, 20, 21
6	Particulier	Recreatie; energie; landschap	Geen extra recreatie of grote zonnenvelden; eerst zon op daken	24
7	Particulier	Natuur; gezondheid; verkeer	Bescherm weidelandschap; zorg om akkerbouw en bestrijdingsmiddelen	9, 16, 28, 29
8	Particulier	Wonen; recreatie; energie	Voorrang voor jongerenwoningen; geen vakantieparken of windmolens	20
9	Particulier	Natuur; landschap; erfgoed	Bescherm het historische greppellandschap	1
10	Moai Skarsterlân	Energie; landschap	Tegen windturbines vanwege het landschap	-
11	Particulier	Energie; landschap	Tegen windturbines; voorkeur voor andere energiebronnen	-
12	Particulier	Natuur; landbouw; water en bodem	Meer ambitie voor natuurherstel en biodiversiteit	1, 2, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14, 27, 38
13	Stichting Gaasterlân Natuerlân	Gezondheid; spuitzonering	Wil spuitvrije zone van minstens 300 meter bij de bebouwde kom	9, 16, 28, 29
14	Particulier uit/over Wijckel	Leefbaarheid; identiteit; natuur	Beleid voor algemeen belang, landschap en dorpsidentiteit	4, 22, 23, 26, 32, 33, 35
15	Vereniging Dorpsbelangen Elahuizen e.o.	Gezondheid; landbouw; gelijke behandeling	Gezondheid boven agrarisch belang; gelijke behandeling ondernemers	9, 16, 28, 29
16	Particulier	Wonen; leefbaarheid	Wonen en leefbaarheid belangrijker dan toerisme	17, 20
17	Schildersbedrijf	Recreatie; wonen; restrictiegebied Sloten	Plan te beperkend rond Sloten; meer ontwikkelruimte gewenst	4, 15, 17, 18, 20, 23, 24, 25, 26
18	Ondernemersvereniging Sloten	Energie; lokale opwek	Meer ruimte voor dorpsmolens en lokale energie	19, 31, 32
19	Windenergie De Krim BV / VWF / Coöperatie Us FREON	Energie; wonen; gelijke behandeling	Sta kleine windmolen voor particulieren toe	-
20	Particulier / bewoner	Landbouw; wonen; mienskip	Minder ruimte voor intensieve veehouderij; ruimte voor buurttuinen	6, 10, 15, 19, 22, 33, 34
21	Particulier	Natuur; water en bodem; juridisch	Maak natuur een volwaardig onderdeel van het plan	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 24, 27, 38

Nr.	Inzender	Thema's	Kern in één zin	Gekoppelde Oogstbaar-punten
22	Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, It Fryske Gea, Friese Milieu Federatie	Provinciale kaders; wonen; recreatie; natuur	Toets aan provinciale regels; diverse gevraagde aanpassingen	3, 5, 7, 13, 18, 27, 36, 37
23	Provincie Fryslân	Natuur; overgang landbouw-natuur	Maak omzetting van landbouwgrond naar natuur mogelijk	1, 2, 8, 15, 17, 18
24	Particulier	Energie; warmte	Concretere energieparagraaf: dorpsmolens en warmtenetten	19, 31, 32
25	Eigen Warmte Balk	Recreatie; wonen; leefomgeving	Herhaalt bezwaren tegen minicampings (privacy, parkeren)	30
26	Makelaardij Bijstra	Energie	Meer ambitie en concreetheid in de energietransitie	19, 31, 32
27	Energiecoöperatie Gaasterlân U.A.	Proces; belangenafweging	Onafhankelijke onderbouwing en gelijke behandeling	10, 13, 35, 36, 37
28	Particulier	Individueel perceel; wonen	Vraag over functiewijziging van een eigen perceel	-
29	Particulier	Natuur; gezondheid; recreatie; water	Landschap, natuur en gezondheid onderbelicht; extra kaders gevraagd	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 24, 25, 27, 28, 29, 32, 35, 36, 38
30	Werkgroep Griene Romte, Dorpsbelang Wikel	Wonen; natuur; recreatie	Bescherm woonfunctie, rust en stilte; zorg om geluid	4, 23, 24, 25, 26, 30
31	Particulier	Gezondheid; leefomgeving	Maak gezondheid een concreet, toetsbaar kader	4, 25
32	Geanonimiseerd	Individueel perceel; wonen; recreatie	Vraag over splitsen bebouwing in woningen en recreatieappartementen	15, 17, 18, 20, 21
33	Particulier	Gemengd; beleidsaanvulling	Steunt hoofdlijn; diverse aanvullingen (mantelzorg, agroforestry e.d.)	5, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 27, 28, 29, 33, 34
34	Niet bij naam zichtbaar in reactienota	Gezondheid; landbouw; water en bodem	Bouw chemische middelen af; bufferzone minstens 100 meter	6, 9, 14, 16, 27, 28, 29

Bijlage 3 — Volledige dekkingsanalyse eerdere Zienswijze oogstbaar Gaasterland

Nr.	Thema	Punt uit zienswijze	Kader(s)	Gedekt door reactie(s)	Mate van dekking
1	Landschap en cultuurhistorie	Actief herstel van boom- en tuinwallen als landschappelijke kernkwaliteit	36	9, 12, 21, 23, 29	Gedekt
2	Landschap en cultuurhistorie	Geleidelijke overgangen tussen bosgebieden en landbouwpercelen	36	12, 21, 23, 29	Deels gedekt
3	Landschap en cultuurhistorie	Flexibele en natuurlijker ingerichte IJsselmeerkust met schorren, slikken en overgangszones	42	21, 22, 29	Deels gedekt
4	Landschap en cultuurhistorie	Toegankelijkheid en beleefbaarheid van het landschap voor bewoners en bezoekers	36	14, 17, 21, 29, 30, 31	Gedekt
5	Landschap en cultuurhistorie	Aansluiting bij Fryslân Klimaatbestendig 2050+: water vasthouden en tegengaan verdroging	36	12, 21, 22, 29, 33	Gedekt
6	Natuur, water en biodiversiteit	Biodiversiteit versterken via gewasdiversiteit, strokenteelt en gemengde bedrijfsvoering	3	12, 20, 21, 29, 33, 34	Deels gedekt
7	Natuur, water en biodiversiteit	Watersysteem gericht op water vasthouden en hogere grondwaterstanden waar passend	36	12, 21, 22, 29, 33	Gedekt
8	Natuur, water en biodiversiteit	Rijkere gronden voor landbouw, schralere zandgronden voor natuurontwikkeling	1	12, 21, 23, 29	Deels gedekt
9	Natuur, water en biodiversiteit	Bufferstroken en beloning voor landschapsdiensten	41	7, 13, 15, 21, 29, 33, 34	Deels gedekt
10	Landbouw en agrarische ontwikkeling	Diversiteit in landbouw: biologisch, gangbaar en gemengd naast elkaar	1	12, 20, 21, 27, 29, 33	Deels gedekt
11	Landbouw en agrarische ontwikkeling	Kringlooplandbouw als richtinggevend toekomstperspectief	1	12, 21, 29, 33	Deels gedekt
12	Landbouw en agrarische ontwikkeling	Jonge agrariërs en bedrijfsopvolging als relevant toekomstperspectief	2	Geen duidelijke dekking	Niet gedekt
13	Landbouw en agrarische ontwikkeling	Dynamische ontwikkeling in plaats van starre kaartbeelden	2	27, 22	Deels gedekt
14	Landbouw en agrarische ontwikkeling	Strokenteelt, gewasdiversiteit en bufferstroken betrekken bij uitbreidingsvergunningen	3	12, 21, 29, 33, 34	Deels gedekt
15	Landbouw / VAB	Vrijkomende bebouwing breed inzetbaar voor lokale economie, korte ketens en coöperatieve vormen	18	5, 17, 20, 23, 32, 33	Deels gedekt
16	Gezondheid / landschap	Spuitsvrije zones koppelen aan landschapselementen/groene buffers	41	7, 13, 15, 29, 33, 34	Gedekt
17	Vrijkomende agrarische bebouwing	Boerderijen met nieuwe functies: zorg, recreatie, musea, wooncomplexen, educatie	18	5, 16, 17, 23, 32, 33	Gedekt

Schriftelijke bijdrage Initiatiefgroep Oogstbaar Gaasterland

Nr.	Thema	Punt uit zienswijze	Kader(s)	Gedekt door reactie(s)	Mate van dekking
18	Vrijkomende agrarische bebouwing	Leegstand actief voorkomen door tijdige en hoogwaardige herinvulling	18	5, 17, 22, 23, 32, 33	Gedekt
19	Vrijkomende agrarische bebouwing	Collectieve en coöperatieve gebruiksvormen toestaan waar passend	18	18, 20, 24, 26, 33	Deels gedekt
20	Wonen	Betaalbare woningen voor jongeren via transformatie van boerderijen	21	5, 8, 16, 17, 32, 33	Gedekt
21	Wonen	Generatiewonen en collectieve woonvormen binnen bestaande bebouwing	24	5, 32, 33	Deels gedekt
22	Wonen / leefbaarheid	Korte ketens en dorpsuinen verbinden aan woonkwaliteit en leefbaarheid	20	14, 20, 33	Gedekt
23	Recreatie en toerisme	Recreatie draagt bij aan streekidentiteit via verhalen, cultuur en lokale beleving	31	3, 4, 14, 17, 30	Gedekt
24	Recreatie en toerisme	Recreatie verweven met natuur en boerenbedrijf	31	6, 17, 21, 29, 30	Deels gedekt
25	Recreatie en toerisme	Dekkend netwerk van wandel- en fietsroutes	31	17, 29, 30, 31	Deels gedekt
26	Recreatie en toerisme	Recreatie blijft toegankelijk en betaalbaar voor inwoners	31	14, 17, 30	Deels gedekt
27	Gezondheid, veiligheid en leefomgeving	Schoon en gezond watersysteem als basisvoorwaarde	41	12, 21, 22, 29, 33, 34	Gedekt
28	Gezondheid, veiligheid en leefomgeving	Diversere teelten en kringlooplandbouw verminderen afhankelijkheid van gewasbeschermingsmiddelen	41	7, 13, 15, 29, 33, 34	Deels gedekt
29	Gezondheid, veiligheid en leefomgeving	Bufferstroken en landschapselementen versterken gezonde leefomgeving	41	7, 13, 15, 29, 33, 34	Gedekt
30	Gezondheid / recreatie	Recreatie en landbouw integreren zonder overlast	31 / 41	2, 3, 4, 25, 30	Gedekt
31	Energietransitie	Geen aanvullende grote energieopgaven vanuit Oogstbaar; energie als onderdeel duurzame gebiedsontwikkeling	37-40	18, 24, 26; Oogstbaar zelf beperkt	N.v.t.
32	Mienskip en sociaal-economische structuur	Mienskip als mede-eigenaar van gebiedsontwikkeling	18 / 21 / 31	3, 4, 14, 18, 24, 26, 29	Gedekt
33	Mienskip en sociaal-economische structuur	Korte ketens en streekproducten versterken sociale en economische vitaliteit	18 / 20	14, 20, 33	Deels gedekt
34	Mienskip en sociaal-economische structuur	Collectieve initiatieven zoals dorpsuinen mogelijk maken	20	20, 33	Gedekt
35	Mienskip en governance	Overheid die ruimte geeft en meedenkt met initiatieven	Governance	3, 4, 14, 27, 29	Deels gedekt
36	Adaptieve gebiedsontwikkeling	Adaptieve gebiedsprocessen met monitoring en bijstelling	1 / 2 / 36 / 41 / governance	22, 27, 29	Deels gedekt
37	Adaptieve gebiedsontwikkeling	Geen starre kaartbeelden; meebewegen met landbouw, natuur en water	2	22, 27	Niet gedekt
38	Adaptieve gebiedsontwikkeling	Transities vragen een langdurig, stabiel proces met continuïteit en regie	Governance	12, 21, 29	Deels gedekt